

בְּשִׁחְטָאוּ יִשְׂרָאֵל, וְלָמַד עֲלֵיהֶם זְכוּת.

כִּמּוֹ כֵּן כְּתוּב הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה נִשְׂא מִשֶּׁשׁ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מִשִּׂיכָה שֶׁל זֶרַע קָדֵשׁ עֲלִיוֹן לְעִשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וּבְשִׁמְתָהּ עֲלֵיָת בַּקּוֹל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאֵינִים צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אוֹתָהּ, וּמְשַׁקָּה אוֹתָהּ מִהַשְׁקָאָת הַנֶּחֱל הַעֲמֵק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִיקִים. אֲזִי, בֹּא יָבֹא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרִכּוֹת וּקְדוּשׁוֹת שְׁנִשְׁתַּלְמָה. בְּרִאשׁוֹנָה - הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. כְּשִׁשְׁבוּ - בֹּא יָבֹא בְּרִנָּה. בְּשַׁעֲהַ שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהַשְׁתַּלֵּם הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן כִּמּוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, כָּל יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְדִיקִים וְהִתְעַלּוּ בְּכַמָּה דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְאִזּוֹ הִתְעַלָּה כֶּסֶף הַכְּבוֹד בְּשִׁמְחָה, בְּכַמָּה שְׂמֵחוֹת וּבְכַמָּה עֲלוּיִים. וְאִזּוֹ שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, עֲלֶיהָ בְּשִׁמְחָה וִירִידָה בְּשִׁמְחָה. כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַחֲבוּר בְּשִׁמְחָה. שִׁיר - לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַשִּׁירִים - לְעֲלִיוֹנִים וְלַתְּחִתּוֹנִים. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה - הַחֲבוּר שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ. עַל פִּי אֱלֹהֵינוּ נִגְזַר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתוּב (דְּבָרִים כח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וּגְו'. בְּשַׁעֲהַ שֶׁבְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרָא בְּרִאשׁוֹנָה שִׁיתִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם מְקוֹרוֹת, לְהוֹרִיד בָּהֶם גִּשְׁמֵי בְּרִכּוֹת, וְהַקְּדוּשׁ הָעֲלִיוֹנוֹת שְׁלֵמָה. וְהֵם נוֹטְלִים בְּרִאשׁוֹנָה מִמְּקוֹר הַחַיִּים, מִהַמְּקוֹם הָעֲלִיוֹן שִׁיִּצְאוּ מִשָּׁם.

וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. אֵימָתִי אֶסְתְּלִיק לִיקָרָא דָּא. כִּד חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלִיף עֲלֵיהֶו זְכוּ.

בְּגוֹוֹנָא דָּא כְּתִיב, (תהלים קכו ו) הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. מֵאֵי נוֹשָׂא מִשֶּׁשׁ הַזֶּרַע. דָּא רְזָא דְכוּרְסִיָּא דִיקָרָא, דְּאִיהוּ נְטִיל מִשִּׂיכּוֹ דְזֶרַע קוֹדֶשׁא עֵילְאָה, לְמִיעֵבַד פִּירִין וְאִיבִין בְּהֵאֵי עֲלֵמָא.

וְכִד אֶסְתְּלִיקַת בְּקָלָא דְיִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב דְּלָאוּ אִינוּן זַכָּאִין, עִם כָּל דָּא, קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲעֲלִי לָהּ, וְאֲשַׁקִּי לָהּ, מִשִּׁקִּיו דְנִחְלָא עֲמִיקָא, וְאֲשַׁתְּלִים מִכָּל סְטָרִין. כְּדִין, בֹּא יָבֹא בְּרִנָּה, מִגּוֹ דֶּה־הוּא שְׁלִימוֹ וּבְרִכָּאֵן וְקִדּוּשִׁין דְּאֲשַׁתְּלִימַת. בְּקִדְמִיתָא, הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. כִּד תְּבוּ, בֹּא יָבֹא בְּרִנָּה.

בְּשַׁעֲתָא דְּכִנָּה שְׁלֵמָה בִּי מִקְדֶּשׁא, וְאֲשַׁתְּלִים עֲלֵמָא תַּתָּא בְּגוֹוֹנָא דְעֲלֵמָא עֵילְאָה, יִשְׂרָאֵל כּוֹלְהוֹן הוּוּ זַכָּאִין, וְאֶסְתְּלִקוּ בְּכַמָּה דְּרָגִין עֵילְאִין, וּכְדִין אֶסְתְּלִק פּוֹרְסִיָּא דִיקָרָא בְּחֻדָּה, בְּכַמָּה חֻדּוֹן, בְּכַמָּה עֲלִיוֹיִין.

וּכְדִין שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, סְלִיקוּ בְּחֻדּוֹא, וּנְחִיתוּ בְּחֻדּוֹא. עֲלֵמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדּוֹא. וְחִיבוּרָא בְּחֻדָּה. שִׁיר, לְקוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא. הַשִּׁירִים, לְעֵילְאִין וְתַתָּאִין. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, חֲבוּרָא דְעֲלֵמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדּוֹא, לְמַלְכָּא דְשְׁלֵמָא כְּלָא דִילֵיה. עַל פּוֹמָא דְאֱלֹהֵינוּ אֲתַגְזַר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתִיב (דְּבָרִים כח יב) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וּגְו'. בְּשַׁעֲתָא דְבְּרָא קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא בְּקִדְמִיתָא, שִׁיתִין עֵילְאִין, דְּאִינוּן מְקוֹרֵי, לְנִחְתָּא בְּהוֹן גִּשְׁמִיא דְּבְרִכָּן, וְקִדּוּשִׁין עֵילְאִין דְּלְעֵילְא. וְאִינוּן נְטִלוּ בְּקִדְמִיתָא מִמְּקוֹרָא דְחַיִּי, מֵאַתְרַ עֵילְאָה דְנִפְקוּ מִתַּמָּן.

דָּהָא בְּקַדְמֵיתָא עַד לָא אִיתְבְּרִי עַלְמָא, סְלִיק
וְאִתְגַּלִּי חַד רְעוּתָא, דְּאִיקְרִי מַחְשְׁבָה
סְתִימָא, וְשׁוּי פּוֹלָא בַּהֵיא מַחְשְׁבָה סְתִימָא,
וְכָל מְאִי דִּהְוָה וִיְהוּי. וּמַהֵהוּא מַחְשְׁבָה סְלִיק
רְעוּתָא לְמַבְרִי עַלְמָא, וּנְפַק נְבִיעוּ דְקִיק, כְּלִיל
סְתִימוּ דְמַחְשְׁבָה, וְדָא לָא אֲשַׁתְּמַע לְבַר, וְלָא
אִתְגַּלְיָא. וְאִית בֵּיה אֲסַתְּפִלוּתָא דְחַכְמָתָא,
לְחַפְימִי לְבָא אֲתַמְסַר, בְּגִין דְלָא אִתְגַּלְיָא לְבַר.
מַהֵהוּא (מַהֵא) נְבִיעוּ נְפָקִי חַמְשׁ מְקוּרִין, וְחַד
סְתִימָא, וְחַד דְכְנִישׁ פּוֹלָא. וְאִינוּן
מְקוּרִין הוּו, כַּד אִתְבְּרִי עַלְמָא. כְּמָה דְאִתְּ אָמַר
(בראשית א א) בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרָאשִׁית:
בְּרָא שֵׁי"ת. דָּא שֵׁי"ת, מְקוּרָא דְכְנִישׁ כָּל
מְקוּרִין, לְמִיזֵן עַלְמִין.

אֵת הַשָּׁמַיִם, אֵלִין אִינוּן שֵׁי"ת מְקוּרִין עֵילְאִין
דְלְעֵילָא, (ס"א דעלייהו) לְמִיְהִב לְהֵאִי שֵׁי"ת.
מִיּוּמָא דְאִתְבְּרִי עַלְמָא, עַד דְאִתְבְּנִי בֵּי
מְקַדְשָׁא, הוּו סְתִימִין, וְלָא אִתְפַּתְחוּ כְּלָל.

וְאִי תִימָא אֲבַרְהָם הָוָה בְּעַלְמָא. הָא כְּתִיב (שם
יב י) וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ. יִצְחָק, (שם כו א) וַיְהִי
רָעַב בְּאַרְץ מְלֶכֶד הָרָעַב וּגּוֹ'. וַיִּעַקֵּב, הָא כְּתִיב
(שם מא נד) וַיְהִי רָעַב בְּכָל הָאָרְצוֹת. מִשָּׁה, הָא
בְּכַמְהָ דוּכְתִין כְּתִיב (במדבר א ד) מִי יֶאֱכִילֵנוּ. (שמות
טז א) לְהַמִּית אֶת כָּל הַקָּהָל הַזֶּה בְּרָעַב. (שם יח א)
וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לַמַּיִם. (במדבר כ ב) וְלֹא הָיָה מַיִם
לְעַדָּה.

יְהוֹשֻׁעַ, אַף עַל גַּב דְּעָאֵלוּ לְאַרְעָא, כְּתִיב (יהושע
ה יב) וַיִּשְׁבַּת הַמָּן מִמַּחֲרַת בְּאַכְלָם
מִעֲבוּר הָאָרֶץ. בִּימֵי שׁוֹפְטִים כְּתִיב, (רות א א) וַיְהִי
בִּימֵי שֹׁפֵט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ. בְּדוּד
כְּתִיב (ש"ב כא א) וַיְהִי רָעַב בִּימֵי דָוִד.

מְאִי טַעְמָא כָּל דָּא. בְּגִין דְאִינוּן שֵׁי"תִין לָא
אִתְפַּתְחוּ, וְעַלְמָא אִתְזֵן מִתְּמַצִּיתָא דְחִיק,

שְׁחַרֵי בְּרָאשׁוּנָה, טָרַם שְׁנַבְרָא
הָעוֹלָם, עֲלָה וְהִתְגַּלְהָ רְצוֹן אַחַד,
שְׁנַבְרָא מַחְשְׁבָה נְסַתְרָת, וְשֵׁם אֵת
הַכַּל בְּמַחְשְׁבָה הַנְּסַתְרָת הֵהִיא,
וְכָל מָה שְׁהֵיה וִיְהֵיה. וּמַאֲוֵתָה
הַמַּחְשְׁבָה עֲלָה רְצוֹן לְבָרָא אֵת
הָעוֹלָם, וַיִּצָּא מְעִין דַּק שְׁפוּלָל
סַתַר הַמַּחְשְׁבָה, וְזָה אִין נִשְׁמַע
בַּחוּץ וְלֹא הִתְגַּלְהָ. וַיֵּשׁ בּוֹ
הַסְּתַפְלוּת שֶׁל חַכְמָה, לְחַכְמֵי
הַלֵּב נְמַסַר, כִּי לֹא הִתְגַּלְהָ בַּחוּץ.
מַהֵהוּא (מַהֵא) יוֹצֵאִים חַמְשָׁה
מְקוּרוֹת, וְאַחַד נְסַתְרָת, וְאַחַד
שְׁמַכְנֵס הַכַּל. וְאוֹתָם הַמְקוּרוֹת
הָיוּ כְּשֶׁנְּבָרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר
בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרָאשִׁית:
בְּרָא שֵׁי"ת. זֶה שֵׁי"ת, הַמְקוּר
שְׁכּוֹנֵס אֵת כָּל הַמְקוּרוֹת לְזוּן
הָעוֹלָמוֹת.

אֵת הַשָּׁמַיִם - אֵלָה הֵם שֵׁשׁ
מְקוּרוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה,
(שְׁעֵלִיָּהֶם) לְתַת לְשֵׁי"ת הַזֶּה. מִיּוֹם
שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם וְעַד שְׁנַבְנָה בֵּית
הַמְקַדֵּשׁ הָיוּ סְתוּמִים, וְלֹא נִפְתְּחוּ
כְּלָל.

וְאִם תֵּאמַר שְׁאֲבַרְהָם הָיָה בְּעוֹלָם
- הָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וַיְהִי רָעַב
בְּאַרְץ. יִצְחָק - וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ
מְלֶכֶד הָרָעַב וּגּוֹ'. וַיִּעַקֵּב - הָרִי
כְּתוּב (שם מא) וַיְהִי רָעַב בְּכָל
הָאָרְצוֹת. מִשָּׁה - הָרִי בְּכַמְהָ
מְקוּמוֹת כְּתוּב, מִי יֶאֱכִילֵנוּ.
לְהַמִּית אֶת כָּל הַקָּהָל הַזֶּה בְּרָעַב.
(שמות יז) וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לַמַּיִם.
(במדבר ב) וְלֹא הָיָה מַיִם לְעַדָּה.

יְהוֹשֻׁעַ - אַף עַל גַּב שְׁנַבְנֵסוּ לְאַרְץ,
כְּתוּב (יהושע ה) וַיִּשְׁבַּת הַמָּן
מִמַּחֲרַת בְּאַכְלָם מִעֲבוּר הָאָרֶץ.
בִּימֵי הַשׁוֹפְטִים כְּתוּב (רות א) וַיְהִי
בִּימֵי שֹׁפֵט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב
בְּאַרְץ. בְּדוּד כְּתוּב (שמואל ב-ב כא)
וַיְהִי רָעַב בִּימֵי דָוִד.

כְּמָה הַטַּעַם שֶׁל כָּל זֶה? מִשׁוּם
שְׁאוֹתָם הַשִּׁיתִים לֹא נִפְתְּחוּ,

והעולם נזון מתמצית דחוקה, בלי פתיחה כלל, אלא כמו זעה המזיעה מתוף העץ ויורדת למטה, או מתוף אבן.

בשעה שבא שלמה המלך, ונבנה בית המקדש, והיו העולמות כלם במשקל אחד מעלה ומטה, אז אותו השית שמקבל וכונס את כל אלו השיתים העליונים נפתח. מתי נפתח? בשעה שאותם השיתים העליונים נפתחו. כיון שנפתח השית הזה, יצאו ברכות לעולם. מתי נפתח? פשהזיוו ממנו עקלתון אחד שישב לרגלו. וכיון ששהוא העבר, (השית) נעשה שיר, ונפתח האוצר הטוב. בכח של מי? את השמים, אלו שאר השיתים, והינו השירים, שכלם נפתחו, ותקנו לתת מזון לכל העולמות.

אז כתוב (מלכים-א ה) וישב יהודה וישראל לכטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו. וכתוב (שם ד) אוכלים ושותים ושמים. שהרי השית והשיתים נפתחו, וכל העדונים העליונים היו יורדים לכל העולמות. וכלם היו שמחים לעלות לעולם העליון, ללקט ברכות ועדונים לעולמות. אז התעוררה מהם חביבות למלך העליון, להיות הפל אחד בלי פרוד. אז השבח שעולה על כל השבחים, למלך שהשלום פלו שלו, שיהיה הפל בשמחה מעלה ומטה.

כתוב שיר (תהלים סה), וכתוב (שם) לך דמיה תהלה וגו'. דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם, ואמר, השיר שעתיד להתגלות - לך דמיה. הוא בחשאי, שאין רשות לגלות התשבחת הזו, אלא התשבחת והתהלה זה אלהים בציון, כשנבנה בית המקדש,

בלא פתיחה כלל, אלא פזיע דזיע מגו אילנא, ונחית לתתא, או מגו אבנא.

בשעתא דאתא שלמה מלכא, ואתבני פי מקדשא, והווי עלמין פולהו בשיקולא חדא עילא ותתא. כדיון, ההוא שית דמקבל וכגיש לכל אינון שיתין עילאין, אתפתח.

אימתי אתפתח, בשעתא דאינון שיתין עילאין אתפתחו. כיון דאתפתח האי שית, נפקו ברכאן לעלמא. אימתי אתפתח, כד אעדיאו מניה, חד עקימא דיתיב לרגליה. וכיון דההוא אתעבר, (שית) אתעביד שיר, ואתפתח אוצר הטוב. בחילא דמאן, את השמים, אינון שאר שיתין, והינו השירים, דכולהו אתפתחו, ואתקינו למיהב מזונא לכל עלמין.

כדיון כתיב (מ"א ה ה) וישב יהודה וישראל לכטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו. וכתוב (שם ד) אוכלים ושותים ושמים. דהא שית ושיתין אתפתחו. וכל עידונין עילאין הוו נחתין לעלמין פולהו. וכלהו הוו חדאן לסלקא לגבי עלמא עילאה, למלקט ברכאן ועדונין לעלמין. כדיון, חביבו אתער מניהו לגבי מלכא עילאה, למהוי פולא חד בלא פירודא. כדיון שבחא דסלקא על פל שבחין, למלכא דשלמא בלא דיליה, למהוי פולא בחדוה עילא ותתא.

כתיב (תהלים סה א-ב) שיר, וכתוב לך דמיה תהלה וגו'. דוד מלכא הוה ידע ברוח קודשא, דאזדמן שיר דא, לאתגליא בעלמא. ואמר, שיר דאזדמן לאתגלי, לך דומיה. איהו בחשאי, דלית רשו לאתגלייא תושבחתא דא, אלא תושבחתא ותהלה דא אלהים בציון, כד